

N:o 139.

Af herr **H. Hedlund**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning rörande åstadkommandet af förbättrade uppgifter om rikets in- och utförsel af varor.

Såsom för Riksdagen icke är obekant, har med afseende på vårt lands finansiella ställning till utlandet vid flera tillfällen under de sist förflutna åren yppat sig förhållanden, hvarpå vi ingalunda varit vederbörligen förberedda. Att detta kunnat inträffa, beror, såsom känt är, i hufvudsaklig grad på den ofullkomliga kunskap man egt om den s. k. handelsbalansen, förhållandet mellan införselns och utförselns värden. De månatliga uppgifter, som generaltullstyrelsen meddelar »å rikets in- och utförsel af vissa hufvudsakliga varor», äro, särskildt i fråga om importen, mycket ofullständiga och dertill i saknad af alla värdeberäkningar, i följd hvaraf de för bedömandet af den finansiella ställningen länge varit så godt som värdelösa. Enligt hvad man erfarit, hafva å vederbörligt håll åtgärder vidtagits att från och med innevarande års början väsentligt öka antalet upptagna artiklar å både ut- och införselnsidan. Fortfarande är dock icke ifrågasatt, att uppgifterna om in- och utförda varuquantiteter skola åtföljas af någon värdeberäkning, medan dock bifogandet af en sådan skulle vara af väsentlig betydelse för att vinna en överblick öfver handelsbalansen. Rätt allmänt i utlandet har man dock kort efter hvarje månads slut uppgift offentliggjord öfver in- och utförsel af hufvudsakliga varor jemte deras värde. Det stora gagnet deraf borde föranleda, att också i vårt land dylika snabba in- och utförselrapporter åstadkommes, äfven om derpå måste nedläggas någon kostnad.

En annan bristfällighet med afseende på vår kunskap om landets ekonomi är också förtjent af beaktande. På grund af den omsorg, som

måste nedläggas på utarbetandet af de statistiska årsberättelserna, hvilka ingå i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik, blifva dessa berättelser, såsom bekant, i regeln icke publicerade förrän omkring ett år efter det, till hvilket de hänföra sig, och stundom dröjer det, såsom fallet exempelvis plägar vara med befolkningsstatistiken och sparbanksstatistiken, inemot två år, innan berättelserna se dagen. Härei ligger en stor olägenhet, enär det utan kännedom om den allra närmaste tidens förhållanden i den mån de i siffror kunna uttryckas säkerligen är så godt som omöjligt att vinna en tillförlitlig uppfattning af konjunkturerna och den ekonomiska ställningen i allmänhet. Särskildt för Riksdagen vore det vid många frågors behandling af stor betydelse att ega tillgång till en lätt öfverskådlig framställning af det näst föregående årets viktigaste, för ekonomien belysande drag.

Väl är det sant, att i fråga om vissa förhållanden statistiska uppgifter temligen tidigt offentliggöras. Detta är ju exempelvis fallet med Kongl. Maj:ts befallningshafvandes årsväxtberättelser, generalsammandraget öfver bevillningen, uppgifter om registrerade aktiebolag, om postsparbanksinsättningar och -uttagningar m. m. Men det är en väsentlig olägenhet med dessa tidiga uppgifter, att de bringas till offentligheten utan den ringaste yttre samhörighet. Följden deraf blir, att de ofta kastas undan, bli obemärkta eller i alla händelser icke underkastade den jemförande granskning, hvarförutan en totalbild af de förhållanden, hvarom de skulle upplysa, icke står att vinna. Då för öfrigt enbart genom dem det nyss framhållna önskemålet knappast kunde anses vara på ett tillfyllestgörande sätt tillgodosedt, är genom deras tillvaro önskvärdheten af en komplettering med andra, nu endast i Bidrag till Sveriges officiella statistik, sent offentliggjorda uppgifter långt ifrån utesluten.

Möjlighet till en tidigare publicering af vissa data, tillhörande sistnämnda kategori, torde icke heller saknas, såvida man nemligen till en början åtnöjer sig med preliminära meddelanden. Ett förslag i denna riktning -- tillika omfattande de definitiva uppgifter, som tidigt kunna meddelas -- hvilket i sina hufvuddrag förefaller mycket tilltalande och till hvilket jag tillåter mig hänvisa, är framställt af doktor Isidor Flodström i Ekonomisk tidskrift för år 1899, 10:de häftet. Detta förslag omfattar: 1) sammandrag af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes årsväxtberättelser; 2) folkmängden och folkmängdens förändringar; 3) sammandrag af länens markegångstaxor; 4) generalsammandrag öfver bevillningen af fast egendom och af inkomst m. m.; 5) registrerade aktiebolag; 6) införseln och utförseln af viktigare varuslag till qvantitet och

värde samt införseln och utförseln totalvärdet; 7) handelsflottan; 8) jernvägsstatistik; 9) telegrafkorrespondensen i riket; 10) insättningar och uttagningar i sparbankerna; samt 11) insättningar och uttagningar i postsparbanken; hvarförutom såsom lämpliga ämnen för liknande behandling antydas utmätningar och konkurser m. m. Såsom ytterligare ett särskildt önskvärdt tillägg skulle bland annat kunna framhållas insättningar och uttagningar å sparkasseräkning i enskilda banker och aktiebanker (samt solidariska folkbanker). — Serien skulle utkomma under de första månaderna af hvarje år och alltid innefatta uppgifter, som afsåge det närmast förflutna året.

Af ett senare häfte af samma tidskrift (häft. 3, årg. 1900) finner man, att förslaget i fråga varit af statsrådet och chefen för kongl. civildepartementet remitteradt till chefen för kongl. statistiska centralbyrå för afgifvande af yttrande. Förslaget är i den sistnämndes utlåtande i hufvudsak afstyrkt. De härför förebragta skälen synas dock på många punkter vittna om en missuppfattning såväl af enskildheter i förslaget som ock — förnämligast — af hufvudtanken deri, hvilken väl varit just hvad som ofvan betecknats såsom ett önskemål: att på ett ställe samla de spridda, tidigt utkommande statistiska uppgifter, som redan finnas, och att komplettera dessa med sådana andra, hvilka utan större svårigheter skulle kunna erhållas och som äro af en för kändedom om de allmänna ekonomiska förhållandena mycket afsevärd betydelse. Äfven torde de svårigheter, hvilka antagits skola möta planens genomförande och som anförts såsom skäl för att afstyrka densamma, vara öfverdrifna. Det synes mig därför, att förslaget kunde vara förtjent af att upptagas till ytterligare pröfning och utredning. Då emellertid en sådan utan förnyad anledning måhända icke kommer att företagas, tillåter sig undertecknad föreslå, att Riksdagen uttalar sig för önskvärdheten af att en särskild publikation af ifrågavarande art kommer till stånd.

Jag tillåter mig alltså att hemställa,

att Riksdagen, med uttalande af önskvärdheten af att dels månatliga preliminära uppgifter om den hufvudsakliga utförseln och införseln jemte dess värde och dels en årlig serie tidigt utkommande, preliminära eller definitiva statistiska meddelanden, lämpliga för belysande af de allmänna ekonomiska förhållandena, vore att tillgå, ville aflåta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa en utredning af möjligheterna för sådana publika-

tioners åvägabringsande samt, derest af utredningen framginge, att publikationerna i fråga utan afsevärda svårigheter och kostnader kunde komma till stånd, låta vidtaga de åtgärder, som äro nödiga för utarbetande och utgifvande deraf.

Stockholm den 26 januari 1901.

Henrik Hedlund.

N:o 140.

Af herr **H. Hedlund**, *angående införande i tulltaxan af särskild rubrik för guldklorid m. m.*

Med hänvisning till bilagda skrifvelse anhåller undertecknad få föreslå:

- 1:o) att särskilda rubriker i tulltaxan måtte intagas för guldklorid, kaliumguldklorid, natriumguldklorid (guldsalt), kaliumplatinaklorur och platinaklorid;
- 2:o) att tullen för alla dessa preparater måtte bestämmas till densamma, som för närvarande är gällande i Danmark, eller åtta öre pr kilo (i danska tulltaxan 2 skilling pr skålpund).

Stockholm den 26 januari 1901.

Henrik Hedlund.

Afskrift.

I enlighet med bestämmelserna i den nu gällande svenska tulltaxan beläggas kemisk-tekniska preparat, ej specificerade, med en införseltull af 15 % utaf värdet. Till sådana preparat räknas äfven bland annat guldklorid, kaliumguldklorid, natriumguldklorid (guldsalt), kaliumplatina-